Projektni Zadatak br. 5

Predmet: Nelinearno programiranje i evolutivni algoritmi

Tema: Genetski algoritam, "Flexible job shop" problem (FJSP)

Flexible job shop problem (FJSP) predstavlja optimizacioni problem u kome se određeni poslovi dodeljuju resursima (npr. mašinama) u određeno vreme. FJSP problem se opisuje na sledeći način. Postoji n poslova J_i , i=1,2,3...,n, koji se obrađuju na m različitih mašina M_j , j=1,2,3...,m. Svaki posao J_i sadrži n_i uzastopnih operacija koje se moraju obaviti, izraženo kao skup operacija $O_i = O_{i1}, O_{i2}, ..., O_{in_i}$. L je ukupan broj operacija svakog posla. Svaka operacija O_{ij} može biti obrađena na predefinisanom skupu mašina (jedna operacija se može izvoditi na više mašina) za obradu iz skupa svih dostupnih mašina, a i na jednoj mašini se može izvršavati više operacija (ne istovremeno). Dužina trajanja operacija na svakoj mašini je unapred definisana $(t_{i,j,k},1\leq i\leq n,1\leq j\leq n_i,1\leq k\leq m)$. Cilj optimizacije je da se izaberu mašine M_k za svaku operaciju $O_{i,j}$ i da se odredi vreme početka $s_{t_i,j}$ i vreme završetka $f_{t_i,j}$ za svaku operaciju i da se minimizuje vreme završetka svih mašina.

Važe sledeće pretpostavke:

- 1. Sve mašine su dostupne u trenutku t=0 i svaka operacija se može izvršiti u trenutku t=0.
- 2. U određenom vremenskom periodu, jedna operacija može biti izvršena na jednoj mašini u tom periodu. Nakon što se operacija završi, mašina se može koristiti za druge operacije.
- 3. Jednom kad se proces započne, ne može se prekinuti.
- 4. Ne postoje uzastopna ograničenja na operacije različitog posla, ali postoje uzastopna ograničenja između operacija istog posla (operacije jednog posla se moraju redom izvršavati).
- 5. Vreme pokretanja mašine i transporta je zanemarivo.
- 6. Ne postoje hitni slučajevi (otkazi mašina...)

Zadaci

- Formirati optimizacioni problem (jasno definisati kriterijum optimalnosti i ograničenja).
- Implemenirati rešavanje problema optimizacije dodele poslova koristeći genetski algoritam. Rešenje problema predstavlja redosled operacija na mašinama, kao i vreme početka i završetka svake operacije.
- Grafički predstaviti dobijene rezultate.

Dokumentovati projekat koristeći šablon za dokumentaciju dostupan na sajtu predmeta. Dokumentacija treba da sadrži između dve i pet strana A4 formata. U dokumentaciji je neophodno opisati:

- Strukturu programa
- Kriterijum optimalnosti

- Način implementacije operatora mutacije i ukrštanja
- Strategiju odabira jedinki za ukrštanje
- Odabir parametara algoritma
- Rezultate algoritma